

Magtárlap
2004.07.22 csütörtök
1. szám

A fesztiválon túl

A Művészetek Völgye Magyarország legnagyobb fesztiváljai közé tartozik. Azt hinnénk, hogy egy ilyen rendezvény fellendítené az itteni boltok életét, bevételét, mégis van olyan bolt, amely kiesik a körzetből, és rá nézve kevés hatása van a fesztiválnak.

Kitartott hüvelykujj, megálló kamion, majd feltűnik Monostorapáti. Egy kis séta után meg is találtuk úticélunkat, a Felső boltot. Nyílnak az ajtók, bent egy kedves hangú, kissé tájszóval beszélő hölgy köszöntött minket. Mindannyian körbesétáltunk, megvettük a magunk kis frissítőjét, majd belemerültünk a beszélgetésbe az eladó hölgygel. Elmesélte a bolt történetét, hogy eredetileg két utca alkotta Monostorapáti: az Alsó és a Felső utca, amelyekben volt egy-egy bolt, melyeket a környékeliek igénybe vehettek, mindaddig, míg az egyik meg nem szűnt, és az utca lakói élelemellátás nélkül nem maradtak. Ekkor úgy érezték a mostani tulajdonosai, hogy szükség van egy másik boltra, hogy az emberek könnyen és egyszerűen

hozzájussanak a mindennapi elemőzsiához. Így nyitotta meg kapuit ezerkilencszázkilencvenötben a Felső bolt, aminek a nevét sokan furcsállták, mert

csak a helybeliek – és most már mi – tudjuk, hogy miért is ez a neve. Ebben az évben került ide *Ibolya asszony* is, aki addig Kapolcson dolgozott. A kapolcsi boltban sokkal több munka volt

a Művészetek Völgye idején, mint itt. Mikor a rendezvény megnyitotta kapuit, abból az egyetlen faluból állt, csak egy bolt volt és egy kocsmá, ezek látták el a Völgyet. *Ibolya asszony* szerint: „Kapolcson nagyobb a mozgás és nagyobb a fáradtság, de mi mégis lelkesek voltunk, mert

tudtuk, szükség van ránk.”

Ezek szerint a két helység között jelentős a különbség! Igaz, mind a két helyen készülődnek, de mire visszaértünk Kapolcra, mindenhol sátrak álltak, ellentétben Monostorapátival. A Művészetek Völgye mindkét falu életét felpörgeti arra a pár napra. Az asszony szerint a fesztivál nem okoz jelentős változást a bolt mindennapjaiban. Itt csak a közelben megszálló vendégek fordulnak meg, mert Monostorapáti nem a központ és a bolt is egy kis mellékutcában helyezkedik el, de azért ők minden évben felkészülnek, hogy rendelkezésére álljanak az ide látogató turista sokaságnak, még ha

tudják is, hogy az ő boltjukban nem várható nagymértékű forgalom.

A Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karának fiatal, tehetséges hallgatói idén először rendeznek kiállítást a Művészetek Völgyében.

Rettenetes hőségben gyalogoltam két társammal Taliándörögd utcáin, sehol sem találtam a nagy zöld kaput, amit egy csapat hátzsiszákos ház kertjébe vonultak be. Utánuk mentem, bolyongtam a hatalmas lány széles mosoly- és finoman megkérően ott. Zavartan és elmondtam, hogy a megrendezendő kiállítást a Művészetek szervezte ezt a kiállítást, a Művészetek

tében. A kis csapat szinte csak a pécsi egyetem fiatal hallgatóiból áll, akik lázasan, nagy vidámság közepette készülnek a holnapi megnyitóra. Mely pénteken, délután három órákor kerül megrendezésre Pincehelyi Sándor intézményigazgató és Colin Foster szobrászművész beszédével. Még csak az előkészületeknél tartanak, mégis állnak neki a többnapos munkának, és már elmondása szerint ez lesz, mint a többi. sokszínű programozókat: időségeket egyaránt. A kézműves foglalkozást, pedig festmény- és szoborkiállítás szerveznek. sora várható esténként molyzene, rock és jazz Filmvetítés pedig a pécsi méréjk a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karának munkáit, ugyanis művészeti szempontból csak a fővárosi művészeti iskolák hallgatóit ismerik el. Szeretnék, ha az emberek az ő munkáikat és tehetségüket is felfedeznék.

egy helybeli mondott útmutatásként. Egy idő után fiatalra lettem figyelmes. Egy zöld kapun és céltalanul zsákok között. Egy lány szólított meg, dezte, mit keresek visszamosolyogtam Mogyorók Házában lításról szeretném főszervezőt.

Pécsi Tudományegyetem egyik tanára Völgye Fesztivál kerekasztalából áll, akik lázasan, nagy vidámság közepette készülnek a holnapi megnyitóra. Mely pénteken, délután három órákor kerül megrendezésre Pincehelyi Sándor intézményigazgató és Colin Foster szobrászművész beszédével. Még csak az előkészületeknél tartanak, mégis állnak neki a többnapos munkának, és már elmondása szerint ez lesz, mint a többi. sokszínű programozókat: időségeket egyaránt. A kézműves foglalkozást, pedig festmény- és szoborkiállítás szerveznek. sora várható esténként molyzene, rock és jazz Filmvetítés pedig a pécsi méréjk a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karának munkáit, ugyanis művészeti szempontból csak a fővárosi művészeti iskolák hallgatóit ismerik el. Szeretnék, ha az emberek az ő munkáikat és tehetségüket is felfedeznék.

Idén negyedszerre rendeznek fergeteges, kulturális programokat a Lötér színpadon.

Hosszú sétálgatás után értem el a helyszínt. Nem láttam mást, mint egy hosszú, három méter magas sátrat, meg egy családi házat, amiről fogalmam nem volt, hogy micsoda. Egy csapat lengén öltözött fiatal srác egy nagylombú fa alá menekült, valószínűleg hűsölni vágytak. Mivel nem láttam más arra kószáló embert, odamentem hozzájuk, hátha ők tudnak nekem segíteni. Amikor elmeséltem nekik, hogy a Lötér színpadot, illetve a program szervezőjét keresem, azt sem tudták, hogy miről beszélek. Kiderült, hogy az a ház, amit én békés, családi otthonnak véltem, egy nagyszabású, az Iparművészeti Egyetem hallgatói által szervezett új rendezvénynek ad helyet, amit az *E. On* nevű cég szponzorált. Ezek a fiúk pedig az egyetem hallgatói voltak. Hosszas vitatkozás után az egyik fiatal rájött, hogy miről beszélek: igenis a Lötér színpadnak is van programja. Végül pedig elküldött egy „Cimbi” nevű emberhez, aki az általam keresett rendezvény főszervezője.

Sajnos „Cimbi” eredeti nevét nem tudták. Így hát azzal a tudattal, hogy fogalmam sincs, ki ez a „Cimbi” – még arról sem, hogy fiú-e vagy lány – bementem a hatalmas sátorba. Elsőként rengeteg fage-rendát láttam a földön, meg néhol egy-egy félmeztelen férfiembert, akik valószínűleg munkások voltak. Azután figyelmes lettem egy elegánsan fehérbe öltözött szőke hajú nőre. Ő lenne „Cimbi”? Meg is kérdeztem a hölgytől, aki csak a fejét rázta, majd egy bajuszos férfire mutatott. Ő *Kovács Norbert*. A „Cimbi”. Rövidke beszélgetés során megtudtam, hogy a program eredetileg a taliándörögdi Klastrom háznál működött, azután szorosabb költségvetés miatt került át a Lötér színpadra.

A programot most negyedszerre rendezik meg ezen a helyen. Rengeteg koncertnek és színházi előadásnak lehetünk itt szem- és fültanúi. Ez a rendezvény leginkább a magyar népművészettel foglalkozik. Ezt is mutatják az érdekesebbnél érdekesebb képzőművészeti kiállítások, illetve a kézműves foglalkozások. Kovács Norbert arra a kérdésemre, vajon a mellettük lévő új *E. On* rendezvény mennyire fogja befolyásolni a Lötér színpad programjának látogatottságát, csak annyit mondott, hogy nem vár kevesebb vendéget az előző évekhez képest. Nem lát konkurenciát a szomszédjában.

A központ

Kapolcson a Faluházban található a Fesztivál központja, a Fesztiváliroda. Itt van lehetőség véradásra is, amiért ingyen napijegyet lehet kapni. Az Iroda igazi funkciója azonban a Fesztivál irányítása és szervezése. Amikor megérkeztünk, hatalmas volt a nyüzsgés, hiszen a Fesztivál előtti napon látogattunk oda.

Az Iroda a könyvtárban található, maga a központ egy asztalcsoport, itt vannak a számítógépek, itt nyüzsögtek a szervezők. Egy időre le is ültünk az Irodában, megnéztük,

hogyan folyik a szervezés, ami a rengeteg munka ellenére elég jó hangulatban telt. Ez valószínűleg a meglepően kis létszámú szervezőcsapatnak köszönhető. Még mindig akadtak problémák, mindenki telefonált, ki se látszottak a

szervezők a tömérdek munka közül.

„Rengetegféle munka folyik itt, az egészen kis ügyektől kezdve a legfőbb dolgokig mindent itt szerveznek meg. A fesztivál alatt is fordulhatnak hozzánk problémáikkal a látogatók, amiben tudunk segíteni” - mesélte *Szabó Donát*, az URH hálózat vezetője.

Jóval kulturáltabb közönség érkezik erre a fesztiválra, mint például a Szigetre, így sokkal kevesebb a probléma is, „észrevehetően tisztább a Völgy, mint a Hajógyári Sziget, sokkal kisebb létszámú takarítóbrigáddal is tisztán lehet tartani... Bár a takarítók egész nap dolgoznak, ritkán lehet őket látni, hiszen kevesen vannak, este lehet őket igazán észrevenni a programok

után.” A kulturáltság abból is látszik, ahogyan az emberek a műsorváltozást fogadják: „Ha elmarad egy program, arról plakátokon és programfüzet-mellékletek-

en tájékoztatjuk a közönséget. Ezt általában tolerálják, nem szoktak felháborodva berontani az Irodába. Ide nem azért jönnek az emberek, hogy végigmulassanak tíz napot, hanem kultúrát szeretnének magukkal vinni. Ez a szó szoros értelmében kulturális rendezvény.”

A falvak lakóinak okozhatnak károkat a tolvajok, idegesítheti őket a tömeg,

ennek ellenére „büszkéek a Fesztiválra és örülnek neki, hiszen ez hatalmas fellendülést hozott az addig szinte ismeretlen falvaknak és ezért még a kellemetlenségeket is jobban tolerálják”. Ahosszadalmas előkészületek után mindenki izgatottan várja a rendezvény kezdését, ahol kiderül, lesz-e gyümölcse a munkájuknak.

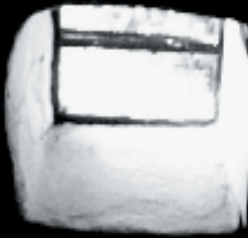
Toporgok az úton. Az autó, ami idehozott, már rég elment. Mögöttem a múzeum omladozó, düledező épülete. Nincs itt senki.

A kapuk bezárva. Fogalmam sincs, mit tegyek. Kiáltást hallok a hátam mögött:
- Segíthetünk?

- Igen - válaszolom a lent álló családnak. - A Barlangkutató Múzeumot keresem.
- Mi vagyunk azok - mondja a férfi.

Elém siet.
- Kardos László - mutatkozik be. Amikor meghallja, hogy a Szent Lászlóból jövök, betessékel, és máris elém tárja terveit a következő egy hétre.
- Tudod, a barlangkutatók találkoztak az első nagy művészek alkotásaival. Az ősember képeivel. Ez a mi közünk a művészethez - mondja nevetve.

Egy viszonylag nagy, hűvös szobában állunk. Festmények, könyvek, barlangász-felszerelések szanaszét mindenfelé.
- Ezeket a festő barátom festette - mutat a képekre. - Barlangok. De nézd csak, ez itt egy meztelen nő.

És csakugyan. A képen látható cseppkő formája tényleg egy meztelen nőhöz hasonlít. Ez az érzéki csalódás többször is megismétlődik. Felveszi a szemüvegét és előhalász valahonnan egy körülbelül négyoldalas saját programfüzetet.
- Idén kissé későn kapcsoltam - magyarázza -, ezért csak egy része került bele a nagy Völgy Sűgőba. Nem baj, majd jövőre benne lesz.

És milyen kár, hogy kimaradt sok minden, hisz a Múzeum igen változatos programmal készült. Túrák, foglalkozások, ROCKOPERA, filmvetítések.
- Nagyon sok barlangot bejártam, filmeztem a nagyvilágban. Ezeket az anyagokat lehet majd megtekinteni - meséli.

Atvezet a Múzeumba. Hatalmas rendetlenség fogad minket, de érződik a készülődés. Gyerekek segítenek a munkában az udvaron.

A Barlangkutató Múzeum kiállítását ő állította össze. Illetve azok a dolgok láthatóak itt, amiket adományoztak nekik.
- Valaki mindig adományoz valamit - teszi hozzá.

Mesél a Gellért-hegyi barlangokról, illetve az új barlangról, amit a közelben fedeztek fel.
- Már kissé bent vagyunk, de még korántsem tártuk fel az egészet.

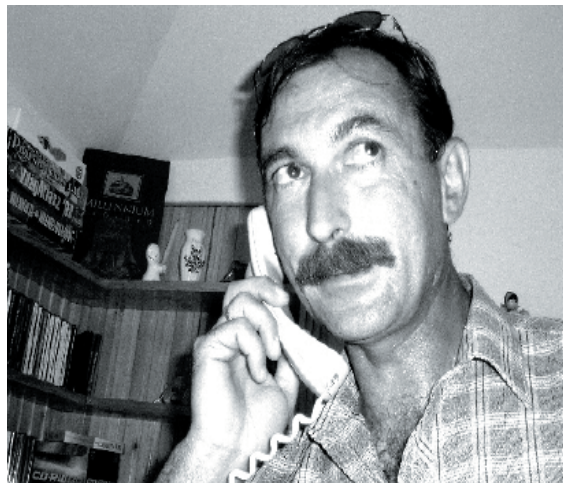
Az úgynevezett „belyukadást” július harmincadikára tervezik úgy tíz és tizenhét óra között. Érdekes formájú köveket mutat nekem. Egy koponya- vagy arcformájút, illetve egy váltakozó színű, rétegesen építkezőt.
- Ezt hívjuk Geológus-szendvicsnek - ezen mosolygunk egy jót.

Amikor kijövünk az épületből, még a rockoperájáról kérdezem.
- Én írtam. A saját életemből tettem bele pár részletet - kezdi el -, Csodabirodalom a címe. Tulajdonképpen a bányászdalokon alapszik. Ezek nagy része ismert dal. Mi csak új szöveget írtunk rá. De vannak közte saját szerzemények is, amikhez mindent mi alkottunk. A zene majd megjelenik CD-n is. Ezért szeretnék köszönetet mondani Márta Istvánéknak. Ez az egész, amit mi itt csinálunk, nem jöhetett volna létre nélkülük - elgondolkozik.

- A következő lemezünk kicsit elvontabb lesz. Azon több saját szerzemény lesz. A Végponton túl lesz a címe, mert tudod a barlangászt mindig az érdekli, mi van a barlang végén túl. Ha kell, átvájja magát az egész hegyen.

Taliándörögdre mentem, hogy lencsevégre kapjam a munkálatok állapotát, és hogy fontos információkat szerezzek a rendezvényekkel kapcsolatosan, a falu polgármesterétől, a sokak által ismert *Tibor úrtól*. Hosszas keresgélés után rátaláltunk a Községházra, ahol szerettük volna megszólítani a település első számú emberét. Először ott közölték, hogy a polgármester úr a rendőrséggel és a polgárőrséggel közösen szervezett megbeszélésen tartózkodik, ráadásul a találkozó után is rengeteg programon kell részt vennie, ezért nem állhat

a rendelkezésünkre. Miután azonban megtudta, hogy szeretnénk vele riportot készíteni, rögtön szakított rám pár perccel. Elsőként az újdonságokról faggattam, arról, mi változott az elmúlt évekhez képest. Ezen nem gondolkodott sokat, a következőképpen reagált a kérdésemre: - Rengeteg újdonsággal készültünk az idei „Völgyfesztiválra”, ezek közül a legfontosabb újításunk a helyi fiatalok bevonása a rendezvénybe. Nagy büszkeséggel tölt el,

hogy fiataljaink által sikerült megnyitni egy kiemelkedően fontos, és nem utolsósorban roppant érdekes kiállítást, de ez még „titok”, nem beszélhetek róla többet.

- *Az idén mennyi emberre számítanak?*

- Remélhetőleg lesznek annyian, mint tavaly, bár meg kell jegyezni, hogy az idő nem nekünk dolgozik.

- *Végeztek-e bármiféle korszerűsítést a falun, nézőcsalogatóként?*

- Végrehajtottunk kisebb-nagyobb felújításokat, de nem elsősorban nézőcsalogatóként, inkább a minél színvonalasabb kiszolgálásért tettünk nagyon sokat.

Pont mikor befejezte az elkezdett mondatát, megcsörrent az irodai telefonja, így fültanúja lehettem, hogy tényleg nemcsak üres szavak, amiket mondott, hanem „véresen” komolyak. Nem tudom, kivel beszélgetett, csak azt, hogy a szervezésről ment éles vita. Miután letette a telefont, folytattuk a riportot.

- *Sikerült komoly szponzorokra szert tenni?*

- Ha multicégre gondolsz, akkor a válasz nem, mert ezek a cégek direkt reklámat akarnak, és hogy nézne ki, ha egy régi templom egy reklámfelirat virítana? Vá-

lalkozókkal természetesen sikerült üzletet kötni.

Magtárlap - *Befejezésül, hol tartanak az építkezések?*
Egyelőre még sehol, de hosszú még a nap...

Az első „munkanapunkon” Kapolcson keresztül Taliándörögdre vitt az utunk, hogy megtekintsük, hol tart annak a klastromi színpadnak az építése, amely már évek óta színvonalas műsorokkal szórakoztatja az idelátogató nagyérdeműt. Lelkesen vártam, hogy a rendelkezésünkre bocsátott autó már végre odaérjen az általam áhított helyre. Bár én még személyesen nem láttam a színpadot, és még egyetlen előadásom sem vettem részt, ismerőseim istenítették a helyet, így bezsongtam, vajon milyen is lehet. Ráadásul a mellett a Kapolcs mellett mentünk el, ahol már nagyban készülnek az ideérkező turisták fogadására. Mondhatom, remek

munkát végeztek.

Tehát e látvány hatására is joggal lettem bizakodó. Ellenben, mikor odaértünk a helyszínre, komolyan azt hittem, hogy rossz helyen járok, nekem ugyanis azt mesélték, hogy egy váromnál nagy nyüzsgés-forgás, és már felállított díszletek lesznek. Ehelyett két elhagyott sátor éktelenkedett a vár előtt, a vár mellett pedig - eddig legalábbis - egy csupasz színpad virított.

Mire körbejártam a romot, egy teherautó és egy személygépkocsi gurult a vár elé. Gondoltam, ha már úgysem találtam senkit, hát megérdeklődöm, miért is állnak a munkálatok. A munkások nem tudták, mi a helyzet, és vártak a szervezőkre, akikre tegnap is számítottak, de nem tették tiszteletüket. Megkérdeztem a jól öltözött srácokat, ők mit tudnak ezekről a fejleményekről. Azt mondták, hogy egy üdítőitallal foglalkozó cég munkatársai, akik a rendezvény főszponzorai, de többet ők sem tudtak.

Ezután elmentem a taliándörögdi polgármesterhez, aki a következőket mondta:

- Tegnap már jönniük kellett volna, de nem jöttek, ma már itt kéne lenniük, de még nincsenek, viszont estére már biztos itt lesznek.

Remélem, gyorsan felépítik a színpadot, mert nemsokára megkezdődik a fesztivál, és nem csak én szeretném megtekinteni a műsorokat. Sok sikert!

Kevés a nyilatkozat, sok a munka

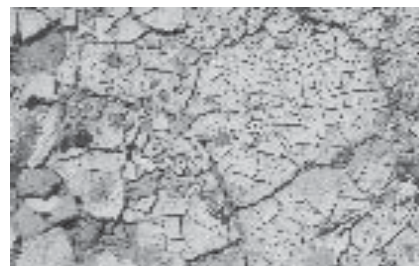
A sörsátor már tegnap állt Vigántpetenden, de a további munkálatok vártak magukra. Máig. Ma ugyanis hatalmas nyüzsgés fogadott a Tókertben, szervezők és munkások együtt dacoltak a hőséggel, na meg a rengeteg tennivalóval.

Először a nyilvános vé-
céket derítettük fel társaimmal, majd két hölgyre akadtunk, akik különböző lábasokat mosogattak a sörsátor mellett. Ez már a hatalmas készülődést mutatta, hiszen egy kis asztalon elmosogatott tárgyak hadát fedeztük fel. A lányokat a nagy „lábas-harcban” kérdeztem munkájuk hatásköréről:

– Mi csak kisegítők leszünk itt a sörsátorban, első feladatunk a mosogatás, szerintem ez az egész napunkat ki fogja tölteni, mert minden edényt el kell mosni, még akkor is, ha tisztán került hozzánk.

A nap persze rendesen perzselt, a lányok egymást locsolták a kezükben lévő slaggal. De nem csak ők izzadtak kint a napon. A sátor elé srácok hordták ki az asztalokat, na meg a napernyőket, azon okból, hogy ha már magukat nem tudják megkímélni a

„Most nagyon sok dolgom van.”

Benéztem még a sátorba, ahol már pakolták be a hűtőkbe a söroket, meg az üdítőket. Egy férfi, aki nagyon fontosnak látszott, folyamatosan telefonált. Bent és kint egyaránt hatalmas volt a nyüzsgés, az úton pedig olvadt az aszfalt.

leégéstől, azért a vendégek megússzák ép bőrrel. Épp egy asztalt cipeltek ki, mikor elkezdtem érdeklődni arról, hány asztal és szék fog kikerülni a szabadba.

– Még rengeteg asztal van hátra, csak ketten bírjuk el, mert bizony van súlya. A napernyőkkel nehezebben boldogulunk, de remélem, holnapra már kész leszünk.

Nem voltak túl bőszavúak, de volt ennél rosszabb is. A szervezők egy asztalnál ücsörögtek, persze árnyékban, vaskos papírtömbökkel a kezükben. Odasurrantam és engedélyt kértem kérdéseim fel-tételére. A válasz enyhén lerázós volt:

Treuer Bálint

TEATRO KERT

Idén sajnos a sátorszínházban nem lesznek műsorok, de két érdekes programot ajánlok a Vigántpetendre látogatóknak.

Az egyik program a József Attila utca 1. szám alatt tekinthető meg. Ha az ember ide megérkezik, egy fekete sátort láthat, melyben egy kiállítás található. A kiállításon *Szabó Ildikó* bohóc festményei tekinthetők meg olvadó jégcsapok között. „Ennek az az érdekessége, hogy ezeket a jégcsapokat télen gyűjtöttük össze.” Szabó Ildikó festményeiről pedig annyit kell tudni, hogy ezek nagy része akvarell, de vannak olyan képek, melyeket bodzaléval festett. Szabó Ildikó korábban színészkedett és amikor nyugdíjba ment, akkor kezdett el festeni. Ha szemfüles az ember és ismeri a festőnőt, akkor a képen lévő figurákban az asszony régi munkatársait veheti észre.

A másik program pedig a Kultúrház udvarán látható. Itt gyakorlatilag egy cirkuszi sátort állítottak fel, csak nincs rajta ponyva, a magasban színes égősor világít, középen pedig porond áll, nézőtérként pedig 300 szalmabáb szolgál. Fontos látványelem még a teherautó, mely nézőtérként és a zenekar színpadaként szolgál. Ez a program arról szól, hogy itt táborozik tíz színész és minden napra más rendezőt hívnak meg.

Például *Árkosi Árpád* filmrendezőt, *Rubi Lászlót*, *Várszegi Tibort*. A próbák reggel 10 órától este 9 óráig tartanak, melyekre bárki beülhet és véleményezheti őket. Olyan is előfordulhat, hogy a rendezőnek statisztára, sűgóra lesz szüksége, így az idelátogatók is bekerülhetnek egy-egy színházi előadásba. Az előadások változatosak, mert más-más lesz a direktorok elképzelése. Ezenkívül hallható lesz hagyományos népi zenekar vagy fuvoladuó.

Igazán jó programot láthat az ember, ha elmegy erre a helyre.

Elfoglalt plébános

Holnap nyílnak meg a 16. Művészetek Völgye kapui. A fesztivált többhónapos előkészületek előzik meg, ám még az utolsó napon is rengeteg a teendő a szervezők és a résztvevők számára.

Tikkasztó nyári hőség. Épp most kászálódtunk le egy kamionos járművéből. Monostorapáti. A Művészetek Völgyének egyik falujában. Egy nappal a 16. fesztivál megnyitója előtt. A feladat részletesen leírni a rendezvény előkészületeit. Déli 12 óra van, de még 10 perc séta után sem láttuk előkészületek nyomát. Illetve mégis. Az egyik zsákutcában három, azaz három darab műanyag WC utalt a közeledő embersokaságra.

Templom előtt állunk, a falu plébánosát igyekszünk megtalálni. Az ajtók zárva, jöhet a kutatás. Hogy lehűtsük magunkat, betérünk az egyik helyi kisboltba. Az eladó kedves, beszédes néni, tehát jöhet a diktafon és a fényképek. Segítőképpen elárulta, hogy a papot valószínűleg ma már nem találjuk meg, elfoglalt.

Körjegyzőség, polgármester. Újabb riport, kazetta, elemek elő. A polgármester felajánlotta, hogy elfuvaroz minket a főtérré. A hűvös plébánián várakozunk, hogy riportot adjanak. Bemutatkozás, kézfogás, már ismerjük a papot. Remek. Gyorsan papírt, tollat guberálok a táskámból. Hiába a sietség, jelenleg nem ér rá. Sebaj, nem olyan sietős. Közel két órát vártunk, amíg sikerült beszélgetni vele. Eközben a faluban sétáltunk. A nemrég még csendes falu már buzgón készülődött. A polgármester szórta az utasításokat, egyik telefont intézte a másik után. A falu emberei dobozokat, léceket cipeltek, plakátokat, képeket aggattak fel.

Végre itt ülök a plébános előtt, roppant elfoglalt, de azért szakított a riportra tíz percet az idejéből. Nem csoda, hogy nincs ideje, négy falu temploma tartozik a hatásköre alá, melyek programjait is ő szervezi. Ezekben a helyeken komoly- és egyházi zenét lehet meghallgatni a rendezvény ideje alatt.

Van, ahol egész nap, van, amelyik templomban csak esténként adnak majd koncerteket. A lelkes szervezési köréhez tartozik még az Ósök háza is. „Megpróbáljuk a múlt tárgyi emlékeit tényként megmutatni az embereknek. Ezzel kapcsolatosan beszélgetni szeretnénk múltról, erkölcsről, hitről, vallásokról. Sokrétű hely, kiállítások, zenei programokkal.” A völgy egyaránt teret ad a modern és a klasszikus programoknak. „A völgy azokat a klasszikus művészeti utakat akarja képviselni, amikre ma azt mondjuk, hogy értékmegőrzőek, értékkeremtők; de emellett helyet kapnak a leginkább fiatalokat érintő programok is.”

Táncosok

És

ötvösök

Monostorapátiban, a Guzsalyasban, rengeteg programmal várják az odalátogatókat. A középpontban a táncház áll, ahol különféle stílusokban ropják, reggeltől estig. A tánc közötti pihenőkben különféle kiállításokat lehet szemügyre venni.

Rohannunk kell, hogy visszaérjünk a plébánoshoz. A Guzsalyasba sietünk. Szerencsére a riportok közben találkoztunk *Beke Katával*, aki az ottani táncházat szervezi. Ő segített nekünk. A ház nagy kertjében ekkor büfét igyekeznek felállítani: egy öt év körüli kisgyerek buzgón próbálja kiásni a földet. A háznak több helyisége van: a nagyteremben fog helyet kapni a táncház, ahol napközben székely, moldvai csángó táncoktatás folyik élőzene mellett. Mikor beléptünk, a székek még rendezetlenül heverték, a hátramaradt rendetlenség a *Kréta* *Vándorszínház* nyomait mutatja. Ők az elmúlt időszakban ebben a helyiségben próbáltak új műsorokkal. Fialatok, idősebbek, amatőrök és profik is részt vesznek a táncesteken. A zenét szintén profi muzsikusok szolgáltatják, az esti táncot pedig gyakorlott táncosok vezeti. A táncok gyakran hajnalig tartanak. A színházi előadásokat a házhoz tartozó udvarban és a táncházban adják elő. Innen egy rövid folyosó vezet át az egyik kiállításhoz. A teremben éppen hárman kísérletek meg összerakni egy üvegvirint. Két csavar berakása közben sikerül faggatni *Lipták Pétert*, aki a kiállítás egyik szervezője: „A közelmúltban Budapesten megnyílt a Mag galéria, ami elsősorban a hazai ötvös élvonal képviselőivel foglalkozik. Ezt szeretnénk a közeljövőben Kapolcson is megmutatni. A galériában mindenféle kortárs képző- és iparművész képviselteti majd magát. Ezen belül ötvösműveket is lehet majd látni, de lesznek festmények, üvegtárgyak, grafikák és szobrok is.” Lipták Péter zenész, többször muzsikált a táncszínházban. „Többször jártunk Kapolcson. Tetszett a kapolcsi hangulat és a kapolcsi közönség. Úgy láttam, hogy érdekes bemutatkoznunk itt.” A kiállításon az ötvösökön kívül egy textil és iparművész, *Szabó Zsuzsi* is feltűnik. „Sok csillogós, hűvös ezüstékszer között mindenütt meleg hangulatú textilek fognak lógni.”

Sok ember – sok beteg

Az éjjel-nappali ügyeletet csak egyetlen mobil mentőautó biztosítja Kapolcson, annak ellenére, hogy tavaly volt egy halálos baleset, és a koccanások sem ritkák. Akinek komolyabb ellátásra van szüksége, Tapolcáig kell mennie. Mégis érdemes ellátogatni a kapolcsi orvosi szobára, hiszen akik a reggel tíztől működő véradáson részt vesznek, ingyenes napijegyet kapnak.

Kapolcs egyetlen rendelőjében csak hétfőn, szerdán és pénteken fél nyolctól tízig remélhetünk ellátást.

Ez azért van, mert Taliándörögdnék, Kapolcsnak és Vigántpetendnek egy közös orvosa van, aki egyébként minden nap dolgozik délután négyig, de mivel nem tud egyszerre három helyen lenni, így a községeknek osztozniuk kell a rendelési idején. A falvak hétköznapjaiban ez nem okoz gondot, de úgy látszik, a szervezők

egészséges látogatókra számítanak, hiszen a rendkívüli állapotra mindössze egyetlen ügyeleti autót rendeltek. A legközelebbi állandó és standard kórházra Tapolcán lelhetünk.

Pedig szükség lenne egészségügyi ellátásra, hiszen például a mértéketlen alkoholfogyasztás is okozhat problémákat, ami az ilyen nagyszabású fesztiválokon mindennapos, nem beszélve a kigyózó kocsisorok türelmetlen utasai közötti – szerencsére az elmúlt években csak kisebb - koccanásokról. Igaz, a lassú közlekedés biztosítja a biciklis és gyalogos vándorok biztonságát.

Tavaly tanúja lehettünk egy elég csúnya esetnek. Egy civilruhás motoros rendőr beleszaladt egy autóba annyira, hogy majdnem kettészelte a járgányt, ő maga pedig a helyszínen életét vesztette, nem kis torlódást okozva a főúton. Reméljük, hasonló esetet nem fog hozni az idei nyár.

Viszont az egészségesek számára nagyon megéri elmenni a Főtértől nem messze lévő Középső Iskolához, ahol az önfeláldozó véradók nagyon is jól járnak: mindegyikük ingyenes napijeggyel hagyja el a rendelőt. Ugyhogy mielőtt megvennénk a napijegyet, gondoljuk meg, hogy pénzzel vagy vérrel érdemesebb-e fizetni érte.

Zsebtolvajok: veszélyben vagyunk?

Most, hogy mától előzőnlik a Völgyet a tízezres tömegek, felmerül a kérdés: mi a helyzet a zsebtolvajokkal? Lesznek-e és mit tehetünk ellenük? Lesznek-e lopások, és kik lesznek az áldozatok? És nem utolsósorban: mit tesz Kapolcs a falu és a látogatók védelméért?

A faluba áramló tömegek alaposan megváltoztatják a község lakóinak életét, mivel a lopások egyik fő célpontja a környékbeliek kertje, háza. Az áldozatok legnagyobb részét viszont az autótulajdonosok képezik, hiszen az üresen hagyott kocsik a „verdalopók” könnyű prédájává válhatnak. És válnak is.

Ezekben az esetekben persze az elkövetőket feljelentik, erre a Középső Iskola melletti Rendőrőrsnél van lehetőség. A falu persze a bajok megelőzésére is nagy hangsúlyt fektet. Az utcákon sűrűn álldogálnak a biztonsági és polgárőrök. A komolyabb esetekben pedig motoros rendőrök sietnek segítségünkre.

Persze a felállított színpad, a padok, de főleg a boroshordók és a hangfalak, erősítők is veszélyben vannak. Ezek védelmét a Völgy-munkások biztosítják. Négy-öt órás váltásban őrzik a helyszíneket éjt nappallá téve. Ez a fajta védelem már egy hete megkezdődött, az előkészületek alatt is tartott.

A zsebtolvajok is aktívan dolgoznak, jó néhány mobiltelefon hagyta már el gazdáját akarata ellenére, és a boltokban sem ritkaság az ilyesmi. Néhány „vásárló” fizetés nélkül igyekszik a hűtőből kivett itallal eliszkolni, de páran egy gyenge trükkkel is megpróbálkoznak: jól meghúzzák az italt, majd vagy visszateszik, vagy reklamálnak, és visszakövetelik a pénzüket. Ilyenkor általában nem történik feljelentés, hiszen az elkövető megtalálása reménytelen feladat.

Tavaly egy érdekes bűntény is előtérbe került: megindult a kereskedelem a völgy munkás- és szervező-pólokkal, -kitűzőkkel, hiszen ezek viselésével különféle kiváltságok érhetők el: behajtás a lezárt mellékutakba és ingyenes részvétel a nem emeldíjas programokra, ahol csak a különbözetet kell kifizetni. Ennek kiküszöbölésére idén már névre szóló kártyákkal találkozhatunk, melyekhez akár személyi igazolványt is elkérhetnek és azok a szerencsétlen szervezők és munkások, akik elveszítik kártyájukat, nem számíthatnak pótlásra. Céltalan rongálásokra szinte még nem is volt példa, szerencsére a „törő-zúzó” vandálok eddig elkerülték a Völgyet.

Persze ha valaminek nincs meg, nem biztos, hogy ellopták... van rá remény, hogy egy esetleges becsületes megtaláló „leadta” a talált tárgyat a Fesztiválközpontban (Faluház).

Vélemények a Völgy előtt

Monostorapáti utcáit jártam az izzó nyári hőségben. Érdeklődtem, vajon ki milyen fontosságúnak értékeli egy országos hírű rendezvényt egy ilyen kis településen. Kérdezgettem az egészen fiatalokat, az idősebbeket is és a falu öregjeit.

A vendéglőnél találkoztam Hujber Ferenc¹ és fiával. Egy sörrel hűsítették magukat. Epp egy perccel előtte jöttek ki az iskolából, ahol a fotókiállításberendezésénél segédkeztek. Kérdéseimre, hogy mennyire fontos számukra a rendezvény, mindketten erősen állították, hogy nekik ez kihagyhatatlan. A fiatalabb Hujber elmondta, hogy szerinte a változatosság teszi izgalmasá. Akorábban rendőrszűkítésként szolgáló Hujber Ferencet kérdeztem arról, milyennek

ítéli meg a mostani közbiztonságot a szolgálata idején megfigyelhetőhöz képest. „Romlott!” – mondta tömören. De azért korántsem tartja aggasztónak. Sőt, állítása szerint a rendezvény alatti fokozott rendőri felügyelet miatt a környék nagyon biztonságos. Ezenkívül elmesélte, hogy a fesztivál alatt gyakran a szomszédokkal együtt néznek ki egy programot és közösen mennek el.

Nem volt könnyű szóra bírni az embereket, mert mindenki sietett. Eppen aratni mentek. Azzal utasítottak vissza, hogy: „Mennem kell a kombájnhoz!” Aztán egy idősebb néni mellé szegődtem. Kérdezgettem, hogy mennyire érdekli őt

a Művészetek Völgye. A nénit nem foglalkoztatja a műsor, elmondása szerint ez nem az ő korosztályának való. Ugyanígy vélekedett egy idős férfi is, akit nem hoz lábba a másfél hetes programsorozat. Őt jobban érdekelt a hazafelé cipelt sörösrekesz.

A fiatalabbakat viszont annál jobban érdeklik a történések. Egy gimnazista fiú így fejezte ki magát: azt szereti, hogy ilyenkor egy kicsit felpezsdül az élet. A programon nem változtatna semmit, nagyon szereti a koncerteket, és amennyire csak ideje engedi, látogatja is a programokat.

Szintén a koncerteket emelte ki egy fiatalabb fiúcska, aki lefékezett mellettem a biciklijével, mintegy önkéntesen jelentkezve nálam: kérdeznek nyugodtan. Ő is – mint ahogyan a többi fiatalabb is – szeretik, hogyha valami különleges történik kis falujukban.

A vélemények megoszlanak, de talán mondanom sem kell, hogy a legtöbben támogatják a rendezvényt. Ez egyértelmű, hiszen a Művészetek Völgye nem jöhetne létre évről évre, ha nem támogatnák az itt lakók áldozatos munkájukkal.

Mennyibe kerül Vigántpetend?

Ha a Völgybe több napra érkezünk, nem árt feltérképezni a környék boltját, pénztárcánkhoz igazítani étvágyunkat, sőt, nem árt a programunkat a nyitvatartáshoz szabni. Hogyan változik meg mindez Vigántpetenden?

Vigántpetenden a tikkasztó hőségben arra gondoltam, de jó lenne most egy hideg üdítő. Persze az útszéli kutak is sokat segítenek, de egy jegelt, jó szénsavas ásványvíz vagy gyümölcslé most nagyon jólesne. Pár perccel később megpillantottam egy „Vegyesbolt” feliratot. Szerencsére úgyhogy vettem

nem délibáb volt, egy üveg hideg vizet magamnak, közben megérdeklődtem, sok látogatót várnak-e a Völgy idején. „Nagyon reméljük, hogy olyan lesz, mint a tavalyi, akkor nagyon sok ember volt, és nagyon meleg, a hűtött dolgokat úgy vették, mint a cukrot!” – hangzott a válasz. Azonban lehet, hogy a látogatók kevésbé sűrűn fordulnak majd elő a faluban, a kevesebb program miatt. Ettől

nem félnek, legalábbis nem úgy tűnik. A meleg miatt valószínűleg így is fogyni fognak a hűtött áruk, tavalyi árakon. Egy „túrórudi” hatvanöt, egy kefir ötvennyolc, egy fél liter bármilyen üdítő pedig átlagosan kétszáz forint, de van többért is, kevesebbért is. Jégkrém nem találtam, de sebj, Petenden lesz elég fagyizó. A nyitvatartás – a Művészetek Völgye előtt – egy pesti számára igazán szokatlan: reggel héttől délután négyig tart. A Völgyre ez megváltozik, ugye? „Igen, természetesen – mondja a boltos néni –, reggel héttől este hatig hangzik, hiszen aki is megéhezik, nyugodtan ehethet a rendezvények helyszínén, vagy egy étteremben. A vegyesboltoknak a Völgy óriási forgalmat jelent, rengeteg vevővel, ilyenkor a választékban több lesz a hűtött áru és az édesség, hiszen a legtöbben ezeket veszik, a sátorozók közül pedig sokan

vásárolnak konzerveket. A legtöbb tehát ezekből fog. Jó étvágyat!

Egy taliándörögdi néni

Tikkasztó hőség. És én megyek a forró betonon. Pedig lábamat cipő borította, mégis úgy éreztem, mintha tüzes parázon kellene mennem. Felnézek, és mintha elhomályosulna minden. Keselyűket látok. Nem. Ezek csak gólyák. Taliándörögdi gólyák. Megyek tovább. Kulacsomban már egy csepp víz sem volt. De aztán megláttam egy kutat. Egy igazi taliándörögdi kút! És ez csak egy átlagos nyári nap. Itt, Taliándörögden.

Betérek az evangélikus templomba. A kapu már tudta, hogy jövök, tárva várt engem. Egy rendezett kis kertbe jutottam. Éreztem a virágok friss illatát. De mikor továbbmentem, megtorpantam. Nincs tovább. Az ajtó zárva.

Ott álltam, egyedül. Most mi lesz? A pappal kellett volna beszélgetnem, de nem találtam ott senkit. Már épp feladtam volna küldetésemet, amikor egy ősz hajú, szemüveges nénit láttam leszállni

kopott biciklijéről. Arcán verejték csordult le, és megcsillant a napfényben. Hozzáléptem, tud-e segíteni. „Én csak egy... kinyitom így az ajtót, mert tudom, hogy nálam van a kulcs, a templomkulcs.” –És kinyitotta nekem az ajtót, és hál’ Istennek egy hűvös hely fogadott. Kis padok, szegényes. De nagyon barátságosnak találtam.

A néni kicsit szegénylős volt, biztos még nem szokott hozzá a reflektorfényhez. Nevét nem árulta el. Nem akarta, hogy bárki is tudjon róla. Ő csak élni akart még, semmi többet. A templom az otthona, mindenkinek az otthona, fedelet nyújt, ha esik az eső, társat, ha egyedül vagyunk, és biztonságot, ha már senkire sem számíthatunk.

És vajon mit gondol egy öregasszony, ha a hétköznapjait valami más váltja fel? Mi történik, ha beleszöppen egy pörgősebb életbe? Szavait hallva nem rajongott magáért, a Művészetek Völgyéért. Ugyanis felbolygatja a falu csöndjét. Elmesélte, hogy sokan betérnek a templomba. Megpihennek, vagy lelki békességet keresnek. A falu tűrőképessége nem túl nagy, szeretik a csöndet, a magányt, a nyugalmat. De ezt a tíz napot kibírják valahogy.

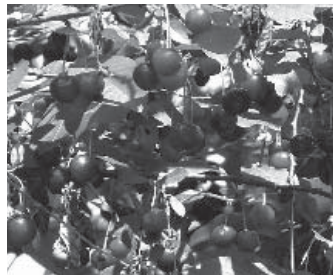
Az a céljuk, hogy akik ellátogatnak ide, jól érezzék magukat. Ebben segítenek a helybéliek, hogy „jobb szájjal távozzanak”. Évente ez a tíz nap nem olyan sok, kénytelenek átvészelni.

Talán azért költöznek le sokan kis falvakba, mert itt nem zargatja őket senki. Itt elbújhatnak a világ elől. A néni nem tartja magát fontosnak, mégis mi lenne, ha nem lenne? Nem lenne kulcs, amivel beengedhetnének minket a tikkasztó időben egy hűvös és mindig tárt karokkal váró templomba...

Valami készülődik

A Veszprém megyei Öcs faluban érezni a munka szagát a levegőben, valami készülődik, hiszen július 23-án megindul a hajtás és elkezdődik a 16. Művészetek Völgye fesztivál.

A falu lakóit év közben nem sűrgeti az idő, békésen éldegélnék településükön az öcsiek. Alig egy nappal a Művészetek Völgye kapunyitása előtt a község már lázasan készül a nagy eseményre: kikerültek az eligazító táblák, színes virágok nyílnak

az utak mentén, és az evangélikus templom is új tetőt kap.

A falu idén vendéget is fogad: Szeged városát. „A napfény városa” híres halászlevéről, most azonban a kulturális életét mutatja be az érdeklődőknek. A város polgármestere, Dr. Botka László büszke városára, és arra is, hogy részt vehetnek

az idén 16 éves Művészetek Völgyén.

Lassan megtelik a kőbánya a zenészekkel és rajongóikkal, kinyit a Falu- és a Barlangkutató Múzeum is, ahol még egy különleges előadásra is sor kerül, melyet az utóbbi kiállítóhely igazgatója, Kardos László írt. Ez lesz az első természetvédő-barlangkutató rockopera.

A falu lakói vegyes érzelmekkel fogadják a látogatókat: örülnek, hogy Öcs nevét egyre többen ismerik meg, ám pár nap után már zavaróvá válik a háztól egy méterre álló mobil WC.

A polgármester viszont már nagyon várja a nagy napot, mikor a kultúrára éhes látogatók átszakítják majd az Öcs község kezdetét képzeletben jelző szalagot.

Megtudtuk, felújítják majd az evangélikus templomot, amit

ha idén új formájában nem is, de jövőre már megtekinthetnek majd a látogatók.

Ha valaki pedig madáreregetést szeretne látni, akkor azt is szívesen látják Öcsön a Tündérgertben.

Ha valaki a moldvai népzenet részesíti előnyben, akkor egy jóleső sör, vagy bármilyen ital társaságában a *Sültü* zenekar koncertjét hallgathatja meg Vali néni kocsmájában.

Nác(z)i-hegy

Figyelemfelkeltő, megbotránkoztató, indulatokat kiváltó földrajzi név. Tévedés. A játékos gúnyolódás műve ez, amit az emberiség viharos századai ferdítettek riasztóvá.

A völgytérfépet terítem magam elé. A jobb csücsökben cirádás betűkkel virít: *Náczi-hegy*. Nem mindennapi elnevezés. Felkeltette érdeklődésemet a Pulán található, hegynek erős jóindulattal nevezhető domb nevének története. A választ a falut és annak múltját jól ismerő helybéli adhatja meg. Takaros porta a templom utcájában; a meglett öregember betesedél hűvös otthonába. A mesedélután kezdetét veszi.

A terület a 18-19. században az Esterházy-család tulajdonát képezte. A jól termő vidéken hatalmas mezők terültek el, szántóföldek, veteményesek, virágzó gazdaság nőtte ki magát. A családi nyári kúriától nem messze árnyas erdő húzódott 1809-ig. Ebben az évben kezdtek meg a kiirtását. Eltekintve a természetrombolás brutalitásától, a történet eme mozzanata a dinasztia szimpátiáját fejezte ki a parasztok iránt, ugyanis 1811-ben a letarolt területen szőlő ültetésére kaptak engedélyt.

Az élet folyt tovább, és talán az évek hosszú sora halványíthatta el az emberek háláját. Ezekben az időkben született az új arisztokrata sarj: *Esterházy Ignác*. Hogy a gazdálkodók vajon miért vették őt a szájukra, az már a múlt titka marad. A pletykázkodás és csipkelődés vezetett nevének eltorzulásához, amivel később a környező szőlősföldeket is illették: Ignác, azaz Náczi. Akkor még nem sejtették, hogy ezzel a jövő lakosainak nem kis problémát okozhatnak. A náciizmus hallatán mindenkinek sötét emlékek, rémképek jutnak az eszébe. *Rákosi* idején, a tomboló kommunizmus alatt meggyanúsították a falut, hogy náci elveket vall. A helyzetet nehezen sikerült tisztázni.

Az évtizedek tovább rohantak, a helység sokat változott, többek között otthont ad a Művészetek Völgye számos programjának, a Náczi-hegy pezseg, lakói barátságosak, nem élcelődnek. Azonban a múlt magyarázkodásra kényszeríti őket, a név örök marad...

Horgonyt le!

Kikötöttünk! A Bárka Színház idén is ígéretes színfolt a Művészetek Völgye végeláthatatlan programtengerén. Gitárszóló, mesélőest, Multság, falusi punk-zene... Csak győzzük szuflával!

Pula: Bárka Kikötő. Idén nem először képviselteti magát a vidám csapat a Völgyben. Láthatunk színházi előadásokat, például a már több mint száz előadást megért Multságot *Mucsi Zoltán*, *Scherer Péter*, *Szikszai Rémusz* előadásában, *Bérczes László* rendezésében. A történet szerint a három fiatal zenét hall a Kultúrházból, ám mikor belépnek, üresen találják. A darab tanulsága, hogy a multságot mindenki magának teremti. Mi is átélhetünk egy tartalmas és vidám estét, ha megtekintjük.

Ha zenei programra vágyunk, egy fárasztó, gyaloglásban bővelkedő nap után hallgassuk meg az *ex-LGT* és *Karácsony János* koncertjét. Viszont, ha még tagjainkban vélünk felfedezni némi energiatartalékot, ajánlom a Moldáviából érkezett falusi punkpásztorok zúzós koncertjét, ahol garantáltan kitombolhatjuk magunkat a totális kifulladásig. In-

strumentális ízlésünk különböző. A népzenei elemeket kedvelőknek javasolom a roma folklórral tűzdelt koncertet – szemeket és füleket élesíteni, érzékelni a Besh o Drom.

Szintén a színház szervezésében csendül fel a bizánci férfikar hangja délutánonként, a hűvös menedéket nyújtó templom falai között. Könnyed szórakozásnak ígérkezik Berez András mesélőestje, ahol egyaránt hallhatunk szívet gyönyörködtető, vidám történeteket és könnyfakasztó regéket is.

A Kikötőben, jó hajósok lévén, nem múlhat el Völgy alkohol nélkül. Mértékkel, a gasztronómia jegyében fog folyni a legjobb Völgybor címéért a verseny. *Varga Anikó*, a Bárka Színház művésznője sem fog tétlenkedni. Hat nap alatt készül el a darab. Fokról fokra építi fel az öt körbevevő gyerekekkel. Díszletépítés, jelmeztervezés, szöveg-tanulás, próba, ahogy a nagyok!

Emberek! Evezzünk a Kikötőbe és lubickoljunk együtt. Mindenkinek jó szórakozást kívánok, remélem, szép élményekkel gazdagodva fog hazatérni, amelyhez hozzájárult a hajók hajója, a Bárka is.

A völgyben barangolva, elmerülve a rengeteg programban nem is gondolunk azokra az emberekre, akiknek kemény fizikai munkába telt a színpadok összerakása, vagy a padok kihordása, lerakása.

Egy kis séta után a Malomszigetre érve egy kék teherautót pillantottunk meg, teli padokat hordó völgymunkásokkal. Kétperces pakolás után már az összes

ülőhelyet lerakták. Csak a munka után tartottak egy kis „tűzszünetet”, közben mesélték el szakmájuk kellemes, illetve fárasztó, kevésbé élvezetes részét.

A Művészetek Völgye előtt már két héttel megkezdődött a fárasztó kocsikázás a helyszínekre, ahol most már

állnak a színpadok. Esténként a biztonsági őrök mellett őrzőmunkát végeznek majd a programokon, mert polgárőrből sajnos hiány van. Nem lehet egyszerű nappal pakolni, majd este tíz órától őrködni a hangfalak, illetve boroshordók fölött. Nem csoda, ha néha elszundít a fáradt völgymunkás néhány percre, ez azonban pont elég arra, hogy a hatalmas boroshordót valaki „könnyedén” hazagörgesse. Úgy látszik, nem nehéz hordóval távozni, mivel senkinek sem tűntek fel az itallal szökő tolvajok. Résen kell lenni, mert előfordult már az is, hogy a furfangos tolvaj az alvó őr zsebéből halászta ki annak telefonját.

„Persze ez nagyon ritkán fordul elő” - védekezik az a fiú, akinek őrző szemét kijátszva már hangfalakat is vittek el.

Meglepő volt hallani, hogy ezt nem feltétlenül a pénzért vállalják, „ez nem egy jól fizető meló”. Nekik ez szórakozás, élvezik a programokat, a nyüzsgést, a sok szép csinos lányt. Régebben egy kis pluszpénzhez juthattak a munkáspótlók értékesítésével, így az élelmes vásárlónak nem kellett fizetnie a programok megtekintéséért. Ma már névre szóló kártyát kapnak, amiből nem kérhetnek többet, mert az kizárólag személyivel érvényes.

Sajnos beszélgetésünknek hamar véget vetett vezetőjük sürgetése, aki már indította is a zajos, szürke füstöt fújó járművet, majd lassan robogni kezdtek a következő színpad felé.

Az izzasztó hőségben hamar kiszárad a minden program után érdeklődő, lelkes völgylakó, de Kapolcson több hangulatos kocsmára is rendelkezésére áll. Vajon hogyan viselik el a helyi vendégek a tolongó tömeget kedvenc búvóhelyükön?

A kocsmárosnak már előre gondoskodnak egy segédéről a fesztivál idejére, hiszen az ivóba özönlő vendégeket egyedül igen nehéz kiszolgálni. A tulajdonosoknak tetszik, a dolgozóknak kevésbé imponál a szomjas sereg.

Petend felől jövet a főúton az első híres zárandokhely Cili néni kocsmája, amit főleg fiatalok látogatnak előszeretettel a rendezvény ideje alatt. Ők nem tudják, ha továbbmennének körülbelül kétszáz métert, egy olyan kocsmára bukkannának, ahol egy pohár „vbk”

(vörösboros kóla) tíz forinttal olcsóbb. Persze a déli órákban lapos a hangulat, főleg így a Völgy kezdete előtt, ilyenkor csak a törzsvendégeket találjuk megbújva az egyik sarokban. Az állandó vendégek többsége nem örül a holnap kezdődő forgalomnak, nehezükre esik a pult előtt kanyargó sort kivárni. Esetleg elfoglalják kedvenc asztalukat, így kénytelenek más helyre

ülni, így már más az íze a hőség elleni hűsítőjűeknek.

Találkoztam olyan helybélivel, aki kifejezetten élvezzi a nyüzsgést, a zsvajt, hiszen egész évben mindig ugyanazokkal az emberekkel találkozok, ezért szereti a változatosságot, és szívesen alakít ki új kapcsolatokat az ide utazókkal. A legszebb borpatika a Malomkertben van, és csak a rendezvény alatt üzemel, nincs nyitva tartási idő, míg vendég van, addig kocsmára is. Ennek a helyiségnek a tulajosa igen érdekes állapotban fogadott minket. Már kora délután különösen jó hangulata volt, akár a személyzetnek. A kérdésekre igen szűkszavúan válaszolt, annál többet kacagott saját magán.

Egy vendégtől hallottam egy különös fogalomról: „Völgycsend”. Polgári nyelven: „Völgycuss”. Néhány éve élt egy olyan szabály, miszerint este tíz óra után minden kocsmában ki kellett kapcsolni, vagy le kellett halkítani a zenét. Minden ivóban megkérdeztem, ismerik-e a fogalmat, de senki sem tudott erről a szabályról.

Ahol éjjélkor kirúgják az embert

Alig találtam meg Vali néni italboltját. Nem igazán tudtam, merre van. Aztán egyszer csak ott volt előttem: egy nagy kételetes ház.

Lassan baktattam felfelé a vasbeton lépcsőkön. Bentről a légkondicionáló hűvöse és hangja csapott meg. Átléptem a bejáratot elfedő színes szalagokon.

Valami ilyesmit vártam. Tágas helyiség, ami ebben az időszakban (mármint délben) üres. Egy teremtet lélek sem volt bent, a csaposon és a pincérnőn kívül. Játékgépek vibrálása és a hangos techno zenének kellene megadnia a hely hangulatát... annak, aki ezt szereti. A csapos, egy magas, nagydarab atlétatrikós srác bizalmatlanul méregetett, kolléganője, miután elpakolt egy nagy halom poharat, szintén rám szegezte tekintetét.

Rendeltem gyorsan egy sört. Üvegest. Nem kértem poharat. Csendben kortyolgattam, és közben megpróbáltam szóba elegyedni velük. Csak a fiú mutatott némi együttműködést.

– *Sokan vannak olyankor, amikor megkezdődik a Völgy?*

– Igen, eléggé. Olyankor megtelnek az utcák. Ide is alig lehet beférni – mondja, miközben eltöröl egy poharat.

– *Meddig vagytok nyitva?*

– Úgy... kb. éjfél... Igen, éjfél. Akkor azért „kirúgjuk” az embereket. Valamit azért nekünk is aludnunk kell!

Itt egy pillanatra megállok. Iszom egy kortyot.

– *Mert tudod... azt hallottam, hogy csak kilencig voltatok nyitva tavaly.*

Rám néz kissé hitetlenkedve, majd a pultra dől. Magyarázni kezd.

– Nem, ez nem igaz. Tavaly is éjfélig voltunk nyitva... Sőt! Volt, hogy hajnali háromkor mentem haza... Aludtam vagy három órát – mondja keserűen, aztán elfordul. Látszik rajta, hogy nem akar tovább foglalkozni velem.

Nem sértődöm meg. Fogom a sörom. Kimegyek, megcsinálnom a fényképeket, azután megpróbálok egy kocsit fogni.

Monostorapátiba érve nem láttam akkora készülődést, mint amekkorára számítottam. De természetesen nem feltétlenül kell nekünk – külső szemlélőknek – a kulisszák mögé látnunk. És valóban: a falu polgármestere, Hárshgyi József megmutatta, hogy mi is zajlik a Művészetek Völgye előtt egy nappal Apátiban.

– Mennyi felkészüléssel

jár egy ilyen fesztivál előkészítése? Egész éves munka?

Hárshgyi József:

– Gyakorlatilag tavaly ősszel, amikor lezártuk a 2003-as művészeti napokat, felvázoltunk egy tervet az idei évre. Megbeszéltük, mi volt jó, mi túlcsepelt, mi az, ami eddig nem volt. Az igazi munka áprilistól indult meg, amikor kezdett kirajzolódni a program. Hogy milyen jellegű kiállítások lesznek, milyen koncertek, milyen színházi előadások. Akkor elkezdtek megkötni a szerződéseket, és most már keményen folyik a munka. Már nem kérések hangzanak el, hanem parancsszavak.

– Több évben is volt probléma a költségvetéssel. Milyen forrásokból tudják megvalósítani a fesztivált?

– Az idei költségvetés a felvázolt programhoz százhatvanmillió forint volt. Ez tartalmazza a fellépti díjakat, a művészek elszállásolásának költségét, az elfogyasztott energiát. De például a Krétakör bemutatója önmagában a költségvetés tíz százaléka, tizenötmillió forint. Olyan elsőpró sikere volt tavaly a színtársulatnak, hogy nem volt kérdés, hogy egyáltalán itt lesznek-e. Ez lett a tanyájuk, Monostorapáti. Nekik három fellépésük is lesz. Egy ilyen költségvetésnél nem nagyon lehetnek később megszorítások. A szerződések előre le vannak kötve. Lemondani pedig

nem érdemes, mert ugyan nem kell kifizetni a teljes díjat, de ötven százalékot igen. Annak meg mi értelme van? Ezért a szerződésben foglaltakat teljesíteni kell, és inkább máshonnan – például olcsóbb energiával – biztosítani a fedezetet. A költségvetés áll: a települések által biztosított alapokból, illetve a szponzori pénzekből, és tavaly elért siker, hogy idén a kormány költségvetéséből kaptunk támogatást. De van például olyan, aki úgy gondolja, hogy ez a rendezvény tetszik neki, támogatni szeretné, ezért ad tíz-tizenötmillió forintot. De vannak, akik más irányba finanszíroznak: például a vendéglátósok. Ők profitot várnak tőle. Adnak az egyletnek valamennyit, ők pedig a látogatóknak például nem tizenöt-húsz forintért adják a bor decijét, hanem hatvan forintért.

– És a településre pozitívan hat a rendezvény?

– Feltétlenül. Előremozdító, pozitív szerepe van minden

településen. A környék többi településén lakók is jelzik, hogy örülnének, ha lehetne bővíteni a kört. De maga a jelző nem fedi a dolgot. Itt völgyről van szó. A völgy Pulánál kezdődik és Monostorapáti után ér véget. Ez a rendezvény mindenkit kimozdít otthonról. A családban mindenki megnézi a műsorújságot, hogy ki hova menne szívesen, megvitatják, és az öregek is mozdulnak. És igen, kimozdítani egy falusi öreget, nagy dolog. Szerintem olyan ez, mint egy tisztálkodás. Az ember életelemévé válik.

Így készülnek ők...

A völgy lassan ébred az egyéves álmából. A falvakban itt-ott ugyan már megjelentek a rendezvények helyére utaló táblák, de embereket még csak nagyon elvétve látni az utcákon. Ez a nulladik nap. Úgy gondolnánk, nemsokára beindul a nyüzsgés, hogy néhány óra és szabadon ellátogathatunk a programokra. Talán nem. A települések között mozogva a járókelő helybéliek mást mesélnek. Nagy többségük nem várja a forgatagot, az árusokat és a műsorkavalkádokat, ők csak nyugalmat szeretnének, azt, amit eddig is megszoktak. Ehhez hasonló dolgokról kérdeztem Öcs polgármesterét, aki ugyan szűkszavúan, de szívesen fogadta érdeklődésemet.

- Nagyon várjuk már a programok kezdetét.
- *Ki tudna emelni egy olyan helyszínt vagy programot, amit különösen ajánlani tudna az érdeklődőknek?*
- A falu területén számtalan elfoglaltság közül választhatnak az ide látogatók a legkisebbektől egészen az idősebb korosztályig. Helyszínt, úgy gondolom, ajánlanom nem is kell, mivel a falunk gyönyörű környezetben, tiszta szép utcáival vár mindenkit.
- *Öcsön valóban megtalálhatunk mindent ami a jó szórakozáshoz szükséges. Többek közt Pinceklub, Játszóter és persze zenei koncertek lesznek megtalálhatók, a komolytól a könnyűzenéig. A helyiek érdeklődnek a programok iránt?*
- A lakosság körülbelül harminc százaléka völgymunkás, szintén ekkora részük szállást kínál, hozzátennem, teljesen legálisan. A fennmaradó negyven százalék egy része nyugdíjas. Akit igazán érdekel egy műsor, megtalálja a módját, hogy láthassa.
- *Említette az imént, hogy többen szállást biztosítanak a vendégeknek. Az ebből származó bevételen kívül a falu jövedelmez-e a Művészetek Völgyéből, és ha igen, mire költik az ebből származó pénzt?*
- A magánházaknál jószerivel a téli tüzelőre valót keresik meg, a falunak ugyan van valamennyi bevétele a Völgy alatt, de ez nem számottevő.

A polgármester úrtól ennél többet ugyan nem tudtam meg, de mindenképpen érdemes lesz saját szemünkkel meggyőződni a hallottakról. És hogy igaz vagy sem, hamarosan kiderül.

Valami készül !?

Minden évben nyár közepén készül valami, egy egészen varázslatos kavalkád. Zene, tánc, színház, játékok és sok-sok szórakozás, a Művészetek Völgye. A rendezvénysorozat egyik színtere Öcs, a kicsiny falucska, ahol évről évre megannyi program szórakoztatja az ide látogatókat. A faluban rendszerint minden korosztály talál magának megfelelő elfoglaltságot, de jelenleg az utcák üresek. Kihalt minden. A szabadban lézengők csak a közeli építkezésről arra tévedt munkások, esetleg a vegyesboltba induló helybéliek. Az előadásokról, koncertekről érdeklődve csak annyi választ kapunk, hogy nézzük meg a programfüzetben vagy jöjjünk vissza pár nap múlva. Ha valaki véletlenül tévedne a faluba, nem hinném, hogy észrevenné, hogy itt holnap megkezdődik a neves Művészetek Völgye. Néhány helyen ugyan már megjelentek a helyszínek nevét feltüntető táblák, de mozgás, sürgölődés itt sem észlelhető. Csupán néhány órácska választ el bennünket attól, hogy holnapra a ma még kietlen faluból zibongó forgatagot varázsoljanak a rendezvény szervezői, így válik ez a kis falu, néhány napra ugyan, de minden látogató szeretett otthonává. A kempingek még panganak az ürességtől, de ha beteljesülnek a várakozások, akkor ez az állapot hamarosan megváltozik. Az élet felpezsdül, az utcák megtelnek, és megkezdődik immár tizenhatodszor az évente megrendezésre kerülő fesztivál. Ilyenkor hatalmas tömegekben érkeznek művészek és a turisták. Idén is sok érdekes látnivalót és élményt tehetünk magunkévá, ha ellátogathatunk ebbe a kis faluba. Én semmiféleképpen nem hagyom ki a programjaim sorából ezt a parányi települést, utcáinak varázsa, vidékies hangulata minden alkalommal okot ad arra, hogy szívembe zárjam Öcsöt. Így hát azt tanácsolom mindenkinek kalandra fel, ezt a helyet érdemes meghódítani.

A pengeélen táncoló falucska

Igen, ez Vigántpetend, a kicsi falu, melynek polgármesterét kutattam, eleinte nem nagy sikerrel. Végül, ezért áldom a szerencsémét, ő talált rám a vigántpetendi kultúrházban.

Első meglepetésemre a polgármester, akit tévesen férfinak hittem, egy nagyon kedves néni volt, én pedig összeszedve minden bátorságomat, a kultúrházi munkálatok szervezése közben feltettem első kérdésemet a programok után érdeklődve. A még mindig fiatalosan mozgó néni pedig rögtön belevágott a történet közepébe:

– Többfajta programmal kedveskedünk az idelátogatóknak idén is, persze már előre tudunk olyan eseményekről, amik biztosan elmaradnak. A Tókertben idén nem lesz tehetségkutató színpad, viszont a sörátorban annál több műsort lehet majd megtekinteni. Sajnos a templomi koncertek csökkentek, régebben több alkalommal voltak itt műsorok, de idén a napi egy-egy lesz a maximum. A zenei tábor szintén elmarad, de helyette működni fog itt a kultúrházban a *Teatro Capriccio* színháza, amely állandó műsorral várja az idelátogatókat. Szerintem ennek a produkciónak hatalmas sikere lesz, igazi csemege azoknak, akik szeretik a színházat. Eddig még nem volt nálunk véradás, most ezt is megpróbáljuk üzemeltetni, hátha lesznek olyan emberek, akik segíteni akarják vérükkel a rászorulókat.

Azt lehetett hallani, hogy Vigántpetenden idén sokkal kevesebb műsor lesz a tavalyihoz képest, ennek is utánajártam és feltettem a megszokott kérdést: miért.

– A templomi műsorok miatt főleg, ugyanis napi egy-egy koncert várja a zeneimádókat. Tavaly naponta több műsor volt, idén sajnos ez csökkent. Ez egyébként pénzügyi kihatással van a falu életére, mert elég nehéz összeszedni a szükséges pénzeket. Különböző médiumokból közismert, hogy minden évben Petend borotvaélen táncolóként

szokta a műsorokat szervezni, rendezni, illetve lebonyolítani. Remélem, lesznek emberek, akik anyagilag tudnak minket segíteni, hiszen ez a rendezvény nagyon sokat jelent az itt élőknek, így nekünk is. Tehát Petend tényleg borotvaélen táncol, én a polgármester iránt érzett személyes szimpátiám miatt is remélem, hogy lesznek emberek, akik segíteni fognak Petendnek az anyagi talpraállásban.

Megúszhatók-e a kígyózó sorok a boltok előtt?

Nyáron, a 40 fokban sokszor előfordul, hogy leugrunk a közeli boltba, akár csak egy kis hűsítő kedvéért. De mi a helyzet, ha kanyarog a sor a boltban, és nemcsak a legközelebbiben, hanem még a legtávolabbiban is?

Ez a probléma sajnos a Művészetek Völgye alatt is komoly fejtörést okoz mindenkinek. Több panasz is érkezett, hogy a kapolcsi boltok előtt - melyekből körülbelül négy van a faluban - szinte mindig kígyózik a sor, ha éppen nyitva vannak. Merthogy a nyitva tartással is akadnak problémák: több megkérdezett embernek is szemet szúrt, hogy néhány üzlet a leghetetlenebb időben képes bezárni.

A boltosok szerint - többel is volt szerencsém beszélgetni erről - ezzel a problémával nem lehet mit kezdeni. A Völgy ideje alatt dupla munkaerővel dolgoznak, az összes boltban a szokásos egy-két eladó helyett most három-négy dolgozó áll majd a vásárolni vágyó emberek rendelkezésére. Ráadásul az üzletek rendkívüli nyitva tartással próbálják majd orvosolni a problémát. Ez két-három, esetleg négyórás pluszmunkát jelenthet a boltosoknak. Azt viszont ők is elismerik, hogy néha tényleg kanyarog a sor, de be kell látnunk, hogy ez nem az ő hibájuk, hiszen ők is csak emberek. Az ideáramló tömeggel nem tudnak mit kezdeni, de ez olyan szempontból hasznos nekik, hogy a Művészetek Völgye alatt majd három-négyszeres forgalmat produkálnak, mint a nyár többi részében. De mint mindennek, ennek is vannak hátulütői: a rendezvény ideje alatt jelentősen megnő a bolti szarkák száma, de sajnos – és legfőképpen a boltosok sajnálatára – ezzel sem tudnak mit kezdeni. De azt sikerült megtudnom, hogy ettől függetlenül sem a látogatókat, sem a boltosokat nem lehet semmivel lelombozni. Az eladók lelkesen várják a vásárlók hadát, és az embereket sem fogja zavarni, hogyha csak néhány perc várakozás után kapják meg a kért árucikket.

Talpalatnyi Zöld

Vajon mit takar a Művészetek Zöldje kifejezés? Miket találhatunk a Zöld Udvarokban? Minderre választ ad Pallagi Anikó, aki harmadmagával, immár tizenhatodik éve szervezi a Völgy programjait.

- *Te szerkesztetted a Művészetek Völgyének műsorfüzetét, milyen feladatokat látsz még el a Völgyben ezen kívül?*
- Igen, én szerkesztettem a műsorfüzetet, amiben a hat falunak az összes programja megtalálható. *Márta Istvánnal és Galkó Balázssal* együtt már tizenhatodik éve dolgozunk rajta, először a Kapolcsi Művészeti Napokat, most a Művészetek Völgyét szervezzük. Azonkívül, hogy az egyesület titkárának megválasztottak, tehát az egyesület ügyeit is intézem, én írom a pályázatokat, és az összes többi ügyet intézem, amibe a gazdasági intézkedéseken kívül minden beletartozik. István három évvel ezelőtt idézőjelben kinevezett programigazgatónak, de ez semmit nem változtat, mert ugyanazt csinálom, mint idáig, csak megváltozott a titulusom.
- *Az idei Művészetek Völgye miben különbözik az eddigiektől?*
- Képződött egy új eleme, a Művészetek Zöldje Fesztivál, amely környezet- és természetvédelmi fesztivál a fesztiválban. 41 zöld szervezet részvételével zajlik, ebben benne van Magyarország tíz nemzeti parkja is.
- *Melyik szervezet támogatja ezeket a programokat?*
- *A Független Ökológiai Központ és a Balaton-felvidéki Nemzeti Park* a programok fő koordinálói. Most nagyon sok olyan zöld esemény van benne, ami eddig kezdeményként volt ugyan a Völgyben, de nem volt így összefogva. Rengeteg túránk van, például geológus, botanikus, és a gyerekeknek is számtalan kirándulást szervezünk. Minden faluban van egy Zöld Udvar, ami tíz napon keresztül működik. A Fesztivál első három napján van a legnagyobb hangsúly a zöld programokon, amikor kevesebb a többi program. Ezen az első három napon lesz a tíz nemzeti park találkozója Taliándörögdön. Lesz egy konferencia a Fenntartható Magyarország, fenntartható Völgy témában. Ennek az az érdekessége, hogy ezt minden évben megtartják, de most kivételesen nyilvánossá tették, így bármilyen érdeklődő részt vehet rajta.
- *Ezek a Zöld Udvarok miben különböznek egymástól?*
- Minden faluban más és más a Zöld Udvar profilja. Monostorapátiban például a Fauna Egyesület állatvédelmi udvara található. Vigántpetenden a környezettudatos technológiáról, és az autonóm kisrégiók témakörében tartanak előadásokat. Ezenkívül meghívtunk olyan kreatív műhelyeket idén, melyek elhozzák a barátaikat és a holdudvaraikat, ilyen például Pulán a *Bárka Színház*, valamint idén is meghívtuk a *Krétakör Színházat*.

Szabadon szállni

„Mindenki próbálja megvalósítani, amit akar, és szálljon el” – ez Balogh Balázs, az E.ON Ipari Tehetségpont fő szervezőjének tanácsa. Lebegni. Sokan szívesen kipróbálnák ezt a különös érzést.

Ellátogattam az *E.ON*hoz, (a)vagy a Magyar Iparművészeti Egyetem sátrához, ahol már nagy volt a sürgés-forgás. Spray-vel fújták be a bábukat, madárijesztőket és egyéb figurákat készítettek, szalmaszálak szanaszét – már izgatottan várják a holnapot.

Hogy miként is kapcsolódik az *E.ON* és a Magyar Iparművészeti Egyetem? Az *E.ON* a fő szponzora, és – az egyetemisták nem nagy öröme – szerette volna, ha a nevük összekombinálna az Iparművészetiével. Az eredeti név *IpariGpont* volt, de a Völgynapok alatt az új névvel találhatjuk meg őket.

Négy nagy divatbemutatóval szolgálnak. Természetesen nem hétköznapi ruhákról van szó. Különösen a férfiak figyelmébe ajánlom, mert hat gyönyörű hölgy fogja az extrém holmikat

viselni. Mindenféle fóliákból, műanyagból, drótokból, csövekből eskábálták ezeket a remekműveket. Egy drótkötélpályán lógva mutatják be a modellek. Az a lényege, hogy az óriási térbeli ruhák a lebegést, elszállást, a gravitációt szimbolizálják.

Az egyik modellt (*Juhász Dórá*t) megkérdeztem, mit érez, mikor a levegőben van. Szeme felcsillant, látszott, hogy nagyon élvezi a dolgot. „Nagyon izgalmas, szokatlan, hogy nincs fix pont az ember lába alatt. És a ruhákban táncolni, mozogni, azokat kihangsúlyozni – nagy kihívást jelent számomra.”

Két divatbemutató a hajón is lesz. Ez a hajó egy nagy látványosság, több ember is kell, hogy ezt meg tudják mozdítani. A rendezvény után pedig itt hagyják az iskolásoknak, mint műemléket, vagy egy játszótér darabjaként. A negyedik pedig a színpadon lesz megtalálható egy táncműsor keretében.

Aki esetleg belefáradna az izgalmas látnivalókba, szolgálatára áll még egy kis kávéház is, ami szinte egész nap segít szomjunkat oltani.

A szervező szerint igen sok lesz a látogató, ugyanis ez lett a fő központ, mivel Klastrom faluban valamilyen formában átalakult az a funkció, ami az eddigi években volt.

A gravitáció megismertetése mellett céljuk, hogy bemutassák a fiatal tehetségek képességeit, valamint hirdetni az egyetemet. Egy olyan kiállítást próbálnak létrehozni, ami teljesen elüt azoktól, amik a Művészetek Völgyében találhatóak. Izgalom, látvány, fantázia.

A PÁSZTOR

Illés Sándor atya Monostorapáti, Taliándörögdi, Vigántpetend és Kaporcs plébánosa. Emellett szinte mindennel foglalkozik. Jelentős szerepe volt a taliándörögdi Ősök Házának létrehozásában, de villanyszerelésben és számítógép-ügyekben is otthon van és segít is szükség esetén. Meg kell jegyeznem, hogy régóta ismerem az atyát, ezért tegeződhettem a nálam jóval idősebb emberrel.

Beszélgetésünkre a vigántpetendi templom előtti parkban került sor. Alig érkeztem a helyszínre, máris fékezett mellettem Sándor atya *Seatja*, így rögtön elkezdhettük az interjút.

– *Ki határozza meg, hogy milyen programok lehetnek a templomban?*

– Gyakorlatilag én. Elvileg csak olyan programok lehetnének, amik egyházi indíttatásúak, előre bejelentett előadókkal és műsorszámokkal. Ez itt messze nem így van, világi zenék is szerepelnek a repertoárban, de az elmúlt tizenhat évben nem volt rá példa, hogy a hívőközösség megbotráncozott volna, vagy sértőnek találta volna a programot.

– *Ilyenkor többen jönnek a misékre is?*

– Ezt nem merném kijelenteni, inkább a misékkal egybekötött programok, mint például tavaly a Magyar-mise (*Tolcsvay László* rockmiséje–B.P.) iránt volt hatalmas érdeklődés. Minden évben megrendezzük a már hagyományos Völgymisét is, ez idén Monostorapátiban lesz. Ezen is elég sokan szoktak lenni. Volt, hogy megkerestek keresztelési és hasonló kérésekkel is.

– *A Völgymisére olyanok is járnak, akik amúgy nem járnak misére?*

– A jellemző az, hogy a helyi hívőközösség eljön. Az „idegenek” közül volt, akikkel beszélgettem, és sokan nem csak a koncert miatt jöttek, sokan imádkoztak. Sajnos azt is el kell mondanom a látogatókról, hogy idén ki kell írunk a templomra, hogy a nem hívők is tartsák tiszteletben azt, hogy ez az imádság helye.

– *Mivel foglalkozol még a papság mellett?*

– A drótostól a villanyszerelőn át mindennel, de ez nem csak a Fesztivál idején van így, hanem egész évben. Most például mobiltelefonokat viszek, amiket az egyházközösség tagjai olcsóbban szerezhetnek be.

– *Hogyan indult az Ősök Háza?*

– Ennek a főszervezője Szőke András, de én is rendszeresen dolgozom a múzeumért. Ezt kezdetben Csend Házának szántuk, ami nem

néma csöndet jelentett volna, egy olyan helynek terveztük, ahol egy kis nyugalom van, le lehet ülni, beszélgetni. Eleinte itt különböző vallási felekezetek programjai, kiállításai voltak. Aztán elkezdtünk áskálódni a múltban, rengeteg érdekes adatot és régészeti emléket találtunk. De például most *Szocializmus kiállítás* is van. Most kicsit hazárdíroztam, ugyanis lesz egy fotókiállítás, ahol az egyik falon aktok lesznek, még hozzá nagyon szép aktok. Már kérdezgettem a népet, hogy mit szólnának hozzá, és eddig különösebb botráncozással nem találkozottam.

Molyinvázió

Repkedő, fehér folt-tenger látványa fogadott Kapolcson. Bármerre tekintettem szememmel, az ideoda szálldosó maszatok látványa úszott a látóterembe. A mozdulatlan pillanataimat kihasználva, azonnal belep-ték testemet a puhaszárnyú rovarok. Mi ez a rajzás?

A híradókban már hetekkel ezelőtt hallható volt a hír, hogy hernyóinvázió jellemzi kicsiny hazánk néhány települését. Irtásuk nem lehetséges, mert olyan erős méregre lenne szükség, amely megölné az amúgy hasznos rovarokat is. A fák leveleit serényen pusztító hernyók bábállapotba kerültek a kedvező időjárási viszonyoknak köszönhetően, és a bábjaikból kiszabaduló fiatal egyedek hamar megérik a szabadság ízét, és heves repkedésbe kezdenek. Megállás nélkül úsznak a levegőben, elfáradva, pihenésképp a közeli fák kérgére telepednek. Nem túl kellemes látvány, ahogy a kéregbe ágyazódva vackot készítenek maguk köré, melybe petéiket helyezik, hogy biztosítsák a feltörekvő új nemzedéket. Ezekkel a pamacsokkal el-

torzítva a fatörzs eredeti édes-ségét. Már megszokott látvány a kezével hevesen kapálódozó ember, hiszen ez az egyetlen módja, hogy valamennyire távol tartsuk magunktól a „szárnyasokat”. Van egy kissé agresszívabb fellépési módszer is. A két tenyerünk összecsapásával pillanatok alatt véget vethetünk felhőtlen életüknek. Tavaly darázsraj özönlötte el a környéket, tavalyelőtt pedig legyek hada okozott némi kellemetlenséget. A szentesiek, akikkel a sátorhelyeken osztozunk, mesélték, hogy náluk is rengeteg a molylepke. Ők már megszokták a jelenlétüket. Én kevésbé tűröm ittlétüket, de már kezdem nem észrevenni, ha apró ízeltlábaikkal bőrömön mászkálnak. Mindenhol ott vannak. A bábok lógnak a fákról, az ablakok pereméről, még a falak apró mélyedéseibe is bebújnak. De idővel toleráljuk látványukat és megtűrt egyedekké válnak.

A vihar előtti csend

Kissé riasztóan hat rám a környező falvak csendessége. A nyugalom mögött nyugtalanság van a levegőben. A várakozás izgalma. Ma még hallgatás jellemzi a piciny utcácskákat, de holnaptól megindul a zsidongás. A főúton lépésben fognak haladni a gépjárművek, az embertömeg szinte elárasztja majd a szűk utcákat.

A falvakat járva egyetlen helybélivel sem futottam össze. Pula és Öcs lakosai bezárkózva kiélvezik az utolsó napjukat, mely még a megszokott, hétköznapi életet jelenti számukra, mert holnaptól egy egészen más világ hangulata telepszik a helységekre. Kicsit furcsállom is, hogy nincs az a szokásos készülődés. A völgymunkások nem serénykednek az ideiglenes építkezések felállításával, a helyiek nem csinósítgatják házaikat, kertjeiket, hogy minél jobb benyomást keltsenek az idelátogatókban. Mintha ez idén kevésbé számítana. (Remélem, hogy ez azt jelenti, a programokra fektetik majd a nagyobb hangsúlyt.) Kissé megéhezve betértem egy vegyesboltba. Furcsamód a pékárutól nem roskadoznak a polcok, ezen persze nem csodálkozom, hiszen a helyi igényeket ez a mennyiség tökéletesen kielégíti. Még.

Ma csak egy-két kósza kifli és zsömlé közül választhat az éhséggel küzdő vásárló, de mi lesz, ha a művészeteket kedvelők sáskarajként megszállják ezt a csepp helységet, és az ő szükségletük ennél jócskán többet kíván? Tisztelem a falvak vakmerőségét. Nem kevés bátorság kell ahhoz, hogy egyik napról a másikra alkalmazkodjanak a szinte százszorosára duzzadó ideiglenes lakossághoz. Az idomulás azonban megoszlik. A többséget örömmel tölti el a mozgolódás, izgatottan várják a programokat, az ismertebb vendégeket. Végre hozzájuk is eljut a „kultúra”, melyet eddig talán a távolság akadályozott meg. A Művészetek Völgye így látogatóként olyan, mintha az idevalósiaktól egy kicsit kölcsönkapnánk az élőhelyüket, hogy ezekben a természet lágy ölén fekvő községekben, rendhagyó hangulatot sugalló helyszíneken élvezhessük a programokat.

Vezetni is művészet a Művészetek völgyében

Monostorapáti, Kapolcs, Taliándörögd, Vigántpetend, Öcs, Pula. Ezek a településeken zajlanak a 16. Művészetek Völgye eseményei. A falvak ugyan közel vannak egymáshoz, de a nyári forrás miatt lehet, hogy mégsem oly kellemes a települések közti utat gyalog megtenni.

Gondolnánk ezt először. Amikor azonban megpillantjuk a kapolcsi főutcát, egyből megváltozik a véleményünk. Az autók hosszú sorokban állnak, míg a biciklisták és a gyalogosok könnyedén közlekednek a dugóban álló gépjárművek között. Idén is a látogatók rendelkezésére állnak az úgynevezett „Csigabuszok”, melyek a völgy minden települését érintik, és ezáltal próbálják megkönnyíteni a közösségi közlekedésre vágyók völgynapjait. Ezenkívül ott vannak még a távolsági járatok is, melyeket akkor ajánlott igénybe venni, ha hosszabb távú utazásokat tervezünk. A gond csak az velük, hogy igen ritkán járnak, és a dugók miatt lemaradhatunk a kívánt koncertről, vagy előadásról. Évek óta bevett szokás a stoppolás: mindenkinek megéri, hiszen az autók is könnyebben tudnak haladni a kevesebb gyalogos miatt, és a lábbuszú igénybe vevők is egyszerűbben tudnak eljutni a kívánt helyszínre. Szinte minden elágazásnál találunk információs táblákat, melyekről könnyedén leolvashatjuk, hogy melyik irányba

folytassuk utunkat, hogy elérjük programunk helyszínét. Sajnos balesetek is történtek a völgyben a közlekedés miatt, főképp kisebb koccanások, de halálos áldozatot is követeltek az utak.

Végül itt van még a bicikli is: a völgyben több helyen is működik kerékpárkölcsönző, ahonnan bárki bérelhet egy vagy több napra drótszamarat és tekerhet a dombok között: hegyre fel, és hegyről le. És talán hosszas hajtás után még jobban fog esni az a bizonyos üdítő vagy sör a koncert hallgatása közben...

Pulai polgármester teljes mellszélességgel

Interjú a pulai polgármester úrral az eddigi évektapasztalatairól, programokról, emberekről, tehát mindenről, amit meg kell tudnunk Puláról, ha éppen ez az a hely, ami kihagyhatatlan...

- Pula hogyan zárta a tavalyi évet, milyen visszajelzéseket kaptak a Művészetek Völgyéről?

- Úgy érzem, nagyon sikeres volt a tavalyi év, hasonlóan a tavalyelőttihez. Pula most vesz részt harmadik alkalommal, teljes jogú résztvevőként a fesztiválon. A lakosság felől nagyon pozitív visszajelzéseket kaptunk. Az első év óvatos hozzáállása után most már várták, és számítottak a rendezvényre a lakosok.

Nem tudunk róla, hogy bármilyen károkozás, probléma lett volna. Nálunk a rendezvény némileg visszafogottabb módon zajlik, mint mondjuk a régebbi településeken, amin Kapolcsot, Vigántpetendet, és Taliándörögdöt értjük. A Bárka Színházzal együttműködésben dolgozunk a színpadi rendezvényeken. Nagyon jó kapcsolat van velük, elég szoros személyes barátságok is kialakultak.

- Pula jellegzetességének mondható, hogy teret adnak a Bárka Színház előadásainak?

- Igen, miután a „bárkásoké” a pulai rendezvények nagy része, főleg rájuk alapul, de ez nem azt jelenti, hogy kizárólag az ő produkcióik vannak, hanem

nagyon széles skálán mozog a helyi műsor. A zöld szervezetek különféle rendezvényei, gyermekprogramok, templomi koncertek, Cseh Tamás- és BeshOdrom-koncert stb. Tehát rengeteg programot kínálunk.

- Ebben az évben mit várhatunk Pulától?

- Remélem, hogy hasonló lesz, mint tavaly, kicsit azért profibban állunk hozzá, mert két év tapasztalata van mögöttünk. A műsorszerkezet hasonló az előző évekéihez, de ebben az évben Pula főleg a fesztivál kulturális jellegét próbálja hangsúlyozni. A műsorrepertoár irodalmi estekkel, beszélgetésekkel, és a Rádai Könyvesház kihelyezett részlegével bővül.

- Ön mennyiben veszi ki a részét a fesztivál életében?

- Mondhatom nagyképűen, hogy „24 órában”! Kis falu vagyunk, ezért elég korlátoltak az emberi erőforrások, aki él és mozog, annak dolgoznia kell!

Én teljes „mellszélességgel” részt veszek a szervezésben és eddig csak pozitív tapasztalataim voltak.

A nép hangja, lázadás Öcsön!

M e g b o t r á n k o z t a t ó helybéli hozzáállás Öcsön! Felháborító! Az idősök lázadnak, nem akarják a fesztivált, a sok embert, és mindent utálnak, ami a kis nyugodt, mindig csendes falujukat megzavarja. Szerencsére ez nem egy tipikus magatartás!

Kalandos utazásom után Öcsre érkeztem, a Művészetek Völgyének egyik régi helyszínére. A nap tüzesen sütött – mint a jól ismert versben –, az aszfaltról sugárzott a forróság. Nem egy nagy lélekszámú falu, de egy-két embert láttam az utcán kóvályogni. Egy kis sikátorban a domb aljáról érkező falubélit szemeltem ki magamnak elsőként, hogy a véleményét kérdezzem a már régóta itt zajló fesztiválról.

Először lesújtó pillantása vágott az arcomba, egy „kedves mondat” kíséretében: „Hagyjál békén!”

Naivul gondolva, hogy ebben a városban csak egy ilyen ember lehet, következő „áldozatomat” kerestem. Egy udvarban rakodó helybéli munkást próbáltam szóra

bírni. A válasz így hangzott:

– A Művészetek Völgye számomra egy rettenetes. A hatalmas tömeg áramlik a kis utcákon, a boltot kifosztják, „kaotikus” állapotok uralkodnak itt ilyenkor! És jön az a sok budapesti, akiknek háromszor annyi a fizetésük, mint nekünk, hatalmas autókkal érkeznek... ez az Unió, a paraszt elporlad, a városi fennmarad!

Ezen szavak után a hidegrázás kapott el még ebben a nagy forróságban is. A hátamon felállt a szőr, és nagyon meglepődtem; de aztán megpróbáltam a helyzetükbe képzelni magam! Nagyon sok idős ember él ebben a városban, és utolsó éveiket, napjaikat nem szeretnék több ezer ember társaságában eltölteni. A nyugodt kis környezetüket megszállja a sok látogató...

A két ember megszólaltatása után nem bíztam már az emberekben, így több lakos véleményét nem tudom megosztani Önökkel. Remélem, a Művészetek Völgye idején senki nem kerül összetűzésbe a helyiekkel, és mindenki jól fogja érezni magát a programokon.

Treuer Bálint

Völgyprogram

Egy kis érdekességet tudhattok meg a Völgyfesztiválról, hiszen Hatvány Csabával beszélgettem, aki grafikus és a völgyújságot készíti.

- Amikor megkaptad azt a feladatot, hogy készítsd el a Művészetek Völgyének programfüzetét, akkor volt beleszólásod, hogy például ennek a programnak más időpontban kellene lennie, vagy te csak megkaptad a programokat és összeállítottad a füzetet?

- Jelenleg már nincsen beleszólásom a programokba, de amikor 16 évvel ezelőtt elkezdtük szervezni közösen a fesztivált, akkor a szervezésben én is részt vettem. Ma már viszont csak a látványelemeket készítem el a műsorfüzetbe.

- Mennyi időbe került, hogy elkészítsd ezt a programfüzetet?

- Minden évben meg kell jelennie egy új programfüzetnek és ennek a tervezését már az előző évi Völgy végén el kell kezdeni. Mint már mondtam a programok szervezésében nem veszek részt, de nem zúdul akkora teher a vállamra: szerencsére sokat nem kell változtatni a tavalyi füzethez képest, mert ugye minden évben a füzet elején az adott évi évszámot láthatjuk csigabigás formában.

- Ha már készen van egy programfüzet, akkor általában hallgatsz a külső véleményekre, vagy megmaradsz az eredeti verziónál és csak apró változtatásokat csinálsz?

- Egyrészt a programokban adódhatnak változások, amiket már nem tudunk kijavítani, mert a határidők igen szűkösek, így sajnos minden évben adódik olyan, hogy a programfüzet hibásan jelenik meg, de ezeket a hibákat folyamatosan javítjuk. Másrészt viszont a designban sokat nem kell változtatni.

- Viszel új dolgokat a füzetekbe vagy egy állandó sémát követsz?

- Mindkettő, mert van egy állandó séma. Mivel már hat falu szerepel a Művészetek Völgyében, így a programok egyre bővülnek és ezzel párhuzamosan a füzet tartalma és kinézete is változik. Egyedül a térkép változatlan már három éve.

Impresszum

Főszerkesztők:

Horváth Ilonka

Szabados Péter

Korrektor:

Szilvásy György Péter

Tördelőszerkesztő:

Raffay Réka

Vezető tanár:

Papp László

A cikkeket írták és szerkesztették:

Bakos Veronika, Bánki

Péter, Czár Krisztián, Dezső Alexandra,

Fábián Diána, Ferenczi Brigitta, Gasparovits Dóra,

Jusztin Andrea Rozália, Kántor Lili, Katona Zita, Kertész

Orsolya, Lakatos Dávid, Mráz István, Rész Tünde, Sipos

Dávid Günther, Spankó Anita, Treuer Bálint,

Vargha Máté, Papp Zsófia

2004

Szent László Gimnázium